

Biuletyn Informacji Publicznej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Adres artykułu: <https://bip.sggw.edu.pl/artukul/chryzantemy-kwitnacy-biznes-czy-zanikajaca-tradycja>

Chryzantemy: kwitnący biznes czy zanikająca tradycja?

Wkrótce będziemy obchodzić uroczystość Wszystkich Świętych. O tym jak wygląda w Polsce rynek handlu chryzantemami oraz czy nadal klienci chętniej wybierają je, niż sztuczne kwiaty, opowiedziała dr Wioleta Sobczak-Malitka z Katedry Polityki Rozwoju i Marketingu Instytutu Ekonomii i Finansów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Obchody uroczystości Wszystkich Świętych są głęboko zakorzenione w polskiej tradycji. W tym okresie uwaga społeczeństwa skupia się na przygotowaniu nekropolii. Bez względu na miejsce zamieszkania, wiek oraz płeć, Polacy porządkują oraz przyozdabiają groby swoich najbliższych, najczęściej wykorzystując w tym celu znicze oraz kompozycje roślinne. Od lat dekoracje mogił stają się coraz bogatsze i bardziej wyrafinowane, na co w dużej mierze wpływ ma wzrost zamożności polskiego społeczeństwa, zmieniająca się moda, a także komercjalizacja samego święta. Pomimo

stale postępujących zmian, znaczącym komponentem przygotowywanych dekoracji pozostają chryzantemy. Ich obecność na mogiłach jest silnie utrwalona w polskiej tradycji, co odzwierciedla szeroka oferta tych kwiatów w okresie przełomu października i listopada. Zróżnicowanie nie dotyczy jedynie formy tych roślin, ale również ich kolorystyki. Szeroka gama barw i odcieni umożliwia tworzenie fascynujących i niebanalnych dekoracji nagrobkowych. Niestety, coraz częściej chryzantemy żywe wypierane są przez kwiaty sztuczne, które z roku na rok cieszą się rosnącym zainteresowaniem konsumentów.

Od strony ekonomicznej, uroczystość Wszystkich Świętych jest czasem wzmożonej aktywności na rynku kwiatów i zniczy. To okres, w którym wiele firm osiąga swoje roczne szczyty sprzedażowe, a dla niektórych przedsiębiorstw sezon ten generuje większość z wypracowanych w danym roku dochodów. Mimo że na pierwszy rzut oka biznes chryzantemowy wydaje się być dochodowy, rzeczywistość producentów jest znacznie bardziej skomplikowana.

Znaczenie i symbolika chryzantem

Rośliny ozdobne odgrywają ogromną rolę w dorobku materialnym i duchowym ludzkości. Stanowią źródło inspiracji dla artystów, będąc częstym motywem w literaturze oraz sztuce. Najwcześniejsze zapiski na temat chryzantem pochodzą z 500 roku p.n.e., a jako miejsce pochodzenia pierwszych hodowli i uprawy tych kwiatów uznane są Chiny. W kulturze Wschodu chryzantemy są symbolem długowieczności, godności, dostojności oraz powagi. Pierwsze wzmianki o uprawie chryzantem na terenie Polski pochodzą z 1887 r.

Należy przy tym zauważyć, iż w naszym kraju chryzantemy postrzegane są w większości przypadków jako kwiaty „cmentarne”, wykorzystywane głównie do dekoracji mogił z okazji dnia Wszystkich Świętych. W omawianym okresie wzrasta diametralnie zapotrzebowanie na te rośliny, a znaczący wpływ na to zjawisko ma silnie zakorzeniona w polskiej tradycji celebracja dnia 1 listopada. Można wtedy zauważyć, iż cmentarze wypełnia wiele odmian tych kwiatów, występujących w różnej formie i kolorach.

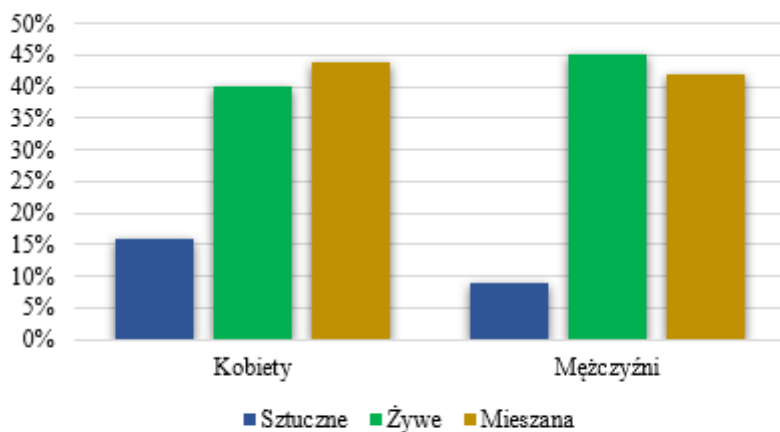
Chryzantemy to nie tylko odmiany wielkokwiatowe, średniokwiatowe oraz drobnokwiatowe, które kojarzone są z okresem Wszystkich Świętych. To również szeroki wachlarz odmian gałązkowych oraz Santini. Te ostatnie wykorzystywane są powszechnie w dekoracjach z kwiatów ciętych, przez co w zbiorowej świadomości nie są łączone z tradycyjnymi odmianami chryzantem (często znajdują one zastosowanie

w dekoracjach ślubnych oraz bukietach okolicznościowych).

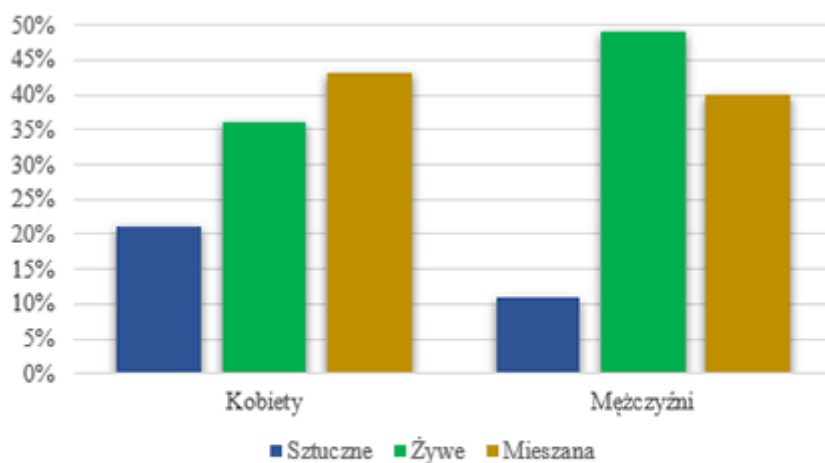
Rynek chryzantem w Polsce

W Polsce chryzantemy uprawiane są przede wszystkim w szklarniach i tunelach foliowych. Dla wielu plantatorów okres Wszystkich Świętych jest kluczowy z punktu widzenia ich dochodów. Warto jednak podkreślić, iż jest to bardzo niestabilny i jednocześnie ryzykowny biznes. Ceny, a także popyt na te kwiaty, uzależnione są od wielu czynników, takich jak preferencje konsumentów, koszty produkcji, a także warunki atmosferyczne. Ponadto działalność ta charakteryzuje się wysokim stopniem ryzyka ze względu na bardzo krótki czas sprzedaży, który obejmuje okres od połowy października do 1 listopada. Tak wąski przedział czasowy wywołuje dużą presję zarówno na producentach jak i handlowcach.

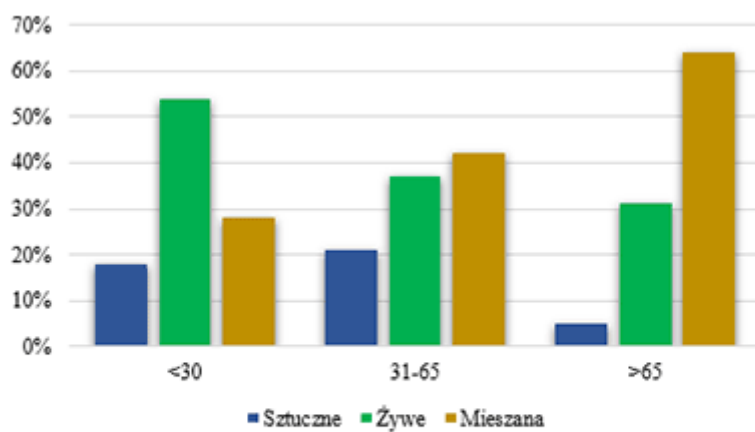
Jak można zauważyć, ceny chryzantem doniczkowych dostępnych w okresie Wszystkich Świętych rokrocznie wzrastają. Gdy patrzymy na ten proces oczyma konsumenta, wydawać by się mogło, iż omawiany biznes staje się coraz bardziej dochodowy. Należy jednak zauważyć, iż jest to postrzeganie dalekie od rzeczywistości. Jak wskazują wieloletnie analizy, opłacalność produkcji chryzantem doniczkowych dostarczanych na rynek w okresie Wszystkich Świętych co roku maleje. Wzrost kosztów energii elektrycznej, sadzonek, oraz materiałów eksploatacyjnych takich jak: doniczki, specjalistyczne podłoże, nawozy, środki ochrony roślin, a także koszty pracy czy utrzymania tuneli foliowych/szklarni, przekładają się bezpośrednio na ogólny wzrost kosztów produkcji. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż uprawa tych roślin jest bardzo czaso- i energochłonna. Warto zauważyć, iż wzrost wymienionych powyżej składowych kosztów produkcji jest relatywnie wyższy aniżeli wzrost cen dostrzegany przez konsumentów. Jak wskazują badania, na przestrzeni ostatnich 10 lat koszty produkcji tych kwiatów rokrocznie wzrastały średnio o 20-35%, zaś cen o ok. 10-15%, co wskazuje na to, że produkcja staje się coraz mniej opłacalna. Co więcej, zarówno producenci jak i handlowcy zgodnie zauważają, iż coraz to silniejszą konkurencją dla sprzedaży kwiatów przy cmentarzu stają się sieci handlowe. Oferują one zdecydowanie mniej okazałe kwiaty po niższych cenach, co dla wielu nabywców staje się atrakcyjną alternatywą. Pomimo że producenci kwiatów doniczkowych oraz dystrybutorzy są w tej kwestii zgodni, to również na ich linii dochodzi do coraz to większego napięcia. Producenci kwiatów wskazują, iż handlowcy coraz częściej importują duże ilości chryzantem doniczkowych od zagranicznych dostawców. Rośliny te nabywane są po zdecydowanie niższych cenach niż koszty ich produkcji w Polsce, co daje możliwość przygotowania atrakcyjniejszej oferty.

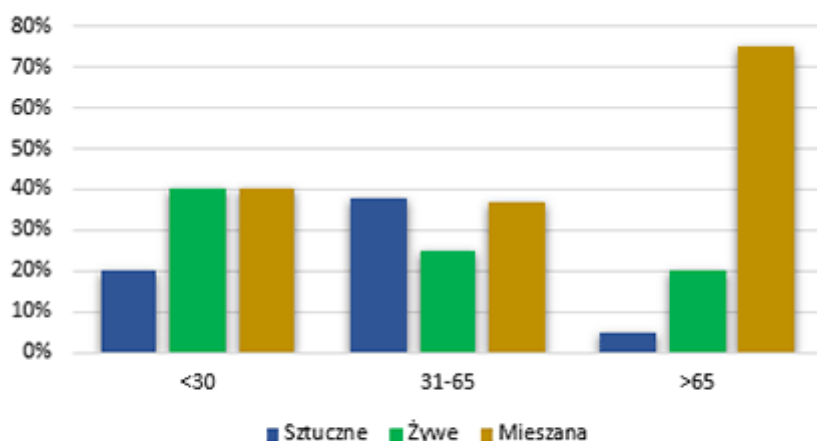
Rys. 1. Wpływ płci na wybór rodzaju dekoracji (wyniki z 2013 r.)
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Rys. 2. Wpływ płci na wybór rodzaju dekoracji (wyniki z 2023 r.)
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

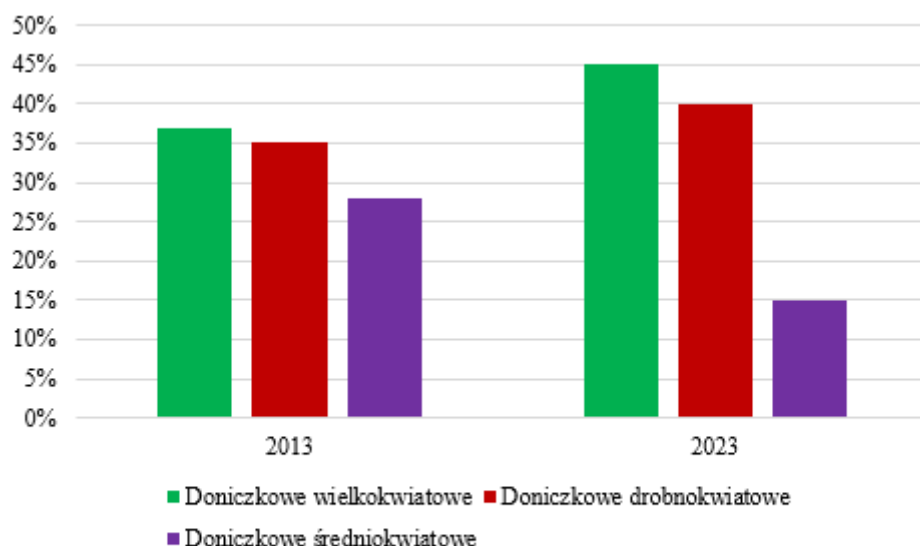
Rys. 3. Wpływ wieku respondenta na wybór dekoracji (wyniki z 2013 r.)
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Rys. 4. Wpływ wieku respondenta na wybór dekoracji (wyniki z 2023 r.)
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Na wybór nabywanych kwiatów wpływa również grupa wiekowa. Przeprowadzone badania potwierdziły tę zależność w przypadku dekoracji grobów. Największe zainteresowanie chryzantemami żywymi wykazali ankietowani, którzy nie przekroczyli 30 roku życia. Wśród osób powyżej 65 roku życia najbardziej popularne są dekoracje mieszane, a więc składające się w różnych proporcjach z kwiatów żywych i sztucznych. W tej grupie dekoracje wyłącznie z chryzantem żywych preferowało jedynie około 20% respondentów. Jest to wartość zbliżona jak w przypadku badanych w grupie wiekowej 31-65 lat. Należy zaznaczyć, iż zbiorowość osób w średnim wieku cechują podobne upodobania, a co za tym idzie, nie wyszczególniono żadnej dominującej preferencji. Istotnym jest fakt, że wyniki te różnią się w sposób istotny od wyników sprzed dekady, kiedy to odsetek badanych deklarujących dekorację grobów wyłącznie kwiatami żywymi był zdecydowanie wyższy. W przypadku osób do 30 roku życia, ponad 50% badanych wskazywało na taki wybór, zaś w pozostałych grupach było to ponad 30%.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat największą popularnością wśród osób nabywających chryzantemy doniczkowe do dekoracji grobów cieszyły się odmiany wielkokwiatowe. Należy jednakże zauważyć, iż ich udział w strukturze zakupów wahał się w granicach 35-45%. Co ciekawe, respondenci zapytani czy w ich opinii kwiaty sztuczne stanowią zagrożenie dla kwiatów żywych zdecydowanie zaprzeczają temu stwierdzeniu deklarując, że w przyszłości planują nabywać dekoracje mieszane, niestety w wielu przypadkach rezygnując z dekoracji grobów wyłącznie kwiatami żywymi.

Rys. 5. Udział poszczególnych form chryzantem doniczkowych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Czy sztuczne kwiaty wypierają chryzantemy doniczkowe?

Odpowiedź na to pytanie jest niezwykle trudna. Rynek kwiatów sztucznych w Polsce jest bardzo rozbudowany, przy czym większość tych produktów jest importowana bezpośrednio z Chin, co pozwala na utrzymanie konkurencyjnych cen. Warto podkreślić, że w ostatnich latach znacznie poprawiła się jakość tych produktów – nowoczesne sztuczne kwiaty są coraz bardziej realistyczne i estetyczne. Z drugiej strony, wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa coraz częściej skłania nabywców do zakupu kwiatów żywych, gdyż w przeciwieństwie do ich sztucznych zamienników są biodegradowalne. Kompozycje wykonane z tworzywa mogą zalegać na wysypiskach przez długie lata, co rodzi pytania o ich wpływ na środowisko. Z ekonomicznego punktu widzenia wybór kwiatów sztucznych bywa bardziej opłacalny, zwłaszcza dla osób o ograniczonym budżecie, gdyż dekoracje te pozostają na grobach przez dłuższy czas. Z drugiej strony wybór kwiatów żywych przyczynia się do wspierania polskich producentów a tym samym polskiej gospodarki.

Należy zatem zauważyć, że rynek kwiatów w Polsce, zwłaszcza w kontekście Wszystkich Świętych, stoi przed szeregiem wyzwań a zarazem możliwości. Kwiaty sztuczne, dzięki swojej trwałości i niższym cenom, nadal będą stanowić istotny segment rynku. Jednakże wzrost świadomości proekologicznej konsumentów może w przyszłości przyczynić się do wzrostu zainteresowania kwiatami żywymi, chociaż w tej chwili trudno jest wysnuć jednoznaczne wnioski. Z ekonomicznego punktu widzenia kluczowe będzie dostosowanie się producentów i sprzedawców do zmieniających się trendów konsumenckich oraz warunków rynkowych.

Podsumowując, należy podkreślić, iż rynek kwiatów w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem okresu Wszystkich Świętych, to złożona i dynamicznie rozwijająca się branża. Chryzantemy będące symbolem tego święta, odgrywają kluczową rolę zarówno w aspekcie kulturowym jak i ekonomicznym. Równocześnie rosnąca popularność kwiatów sztucznych oraz zmieniające się preferencje konsumentów, stanowią wyzwanie dla tradycyjnych producentów. W obliczu takich zmian kluczowe będzie dostosowanie się do nowej rzeczywistości rynkowej.

Bibliografia:

- Bach A. 2006: Rośliny ozdobne w tradycji i kulturze narodów, Zeszyty Problemowe Nauk Rolniczych, nr 510, s. 31-38
- Jabłońska L., Sobczak W., 2011. Rynek chryzantem w okresie Święta Wszystkich Świętych. Roczniki nauk rolniczych, Seria G, T. 98, z. 4, s.66-76.
- Jerzy M., i inni. 1991, Kwiaty cięte uprawiane pod szkłem i folią. PWRiL, Warszawa
- Sikora I., 1992. Mowa kwiatów. Symbolika roślin, kwiatów i kolorów. Astrum, Wrocław

Solecka M., 1984. Chryzantemy. PWRiL, Warszawa

dr Wioleta Sobczak-Malitka

Katedra Polityki Rozwoju i Marketingu

[Instytut Ekonomii i Finansów SGGW](#)

Metryczka

Opublikował w BIP:	Dorota Sokół
Data opublikowania:	25.10.2024 15:25
Data ostatniej aktualizacji:	25.10.2024 15:31
Liczba wyświetleń:	1